

Esipuhe

Finnvera Oyj ja Suomen Yrittäjät tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu runsaan 3000 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Syksyn 2004 alueellisessa raportissa tarkastellaan alueen pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa sekä sukupolvenvaihdoksia. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät myös tästä raportista.

Helsingissä 20.10.2004

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Pohjanmaan ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	9
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	10
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
Finnveran yhteystiedot	
Suomen Yrittäjien yhteystiedot	

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset Pohjanmaalla ja koko maassa odottavat suhdanteiden parantuvan oman yrityksensä kannalta lähimmän vuoden aikana. Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä kaksi viidestä ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja joka kymmenes heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat jokseenkin samaa tasoa kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Viime kevääseen verrattuna ovat Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet.

Koko maan ja Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Tuotantokustannusten arvon osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella heikempi kuin koko maassa keskimäärin.

Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne sekä yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat palkkataso, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 7 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus ja hinta ovat pahimpana esteenä 1 prosentilla ja vakuuksien puute 5 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan jokseenkin yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Pohjanmaan pk-yritykset 11,3 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

Ulkoista rahoitusta on Pohjanmaalla 63 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 63 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut kolmasosa Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa lähes joka neljäs. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja seitsemällä kymmenestä ja Finnveran lainoja ja takauksia noin joka neljännellä.

Vakuuspulan arvioi olevan yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä tulevaisuudessa 10 prosenttia alueen pk-yrityksistä ja 10 prosenttia pk-yrityksistä koko maassa. Epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta arvioi olevan tulevaisuudessa yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä puolestaan 8 prosenttia Pohjanmaan ja 6 prosenttia koko maan pk-yrityksistä. Pohjanmaalla kasvuhakuiset yritykset arvioivat vakuuspulan olevan hieman suuremman esteen yrityksen rahoituksen saatavuudelle kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

Pohjanmaalla 19 prosenttia pk-yrityksistä ennakoi asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän ja 11 prosenttia vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä odottaa nyt suurempi osuus maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +9%) kuin viime keväänä (saldoluku +2%).

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2004.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3320 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 27.7.-27.8.2004. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtäväänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Helsingin osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä johtaja Risto Suominen ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakamaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

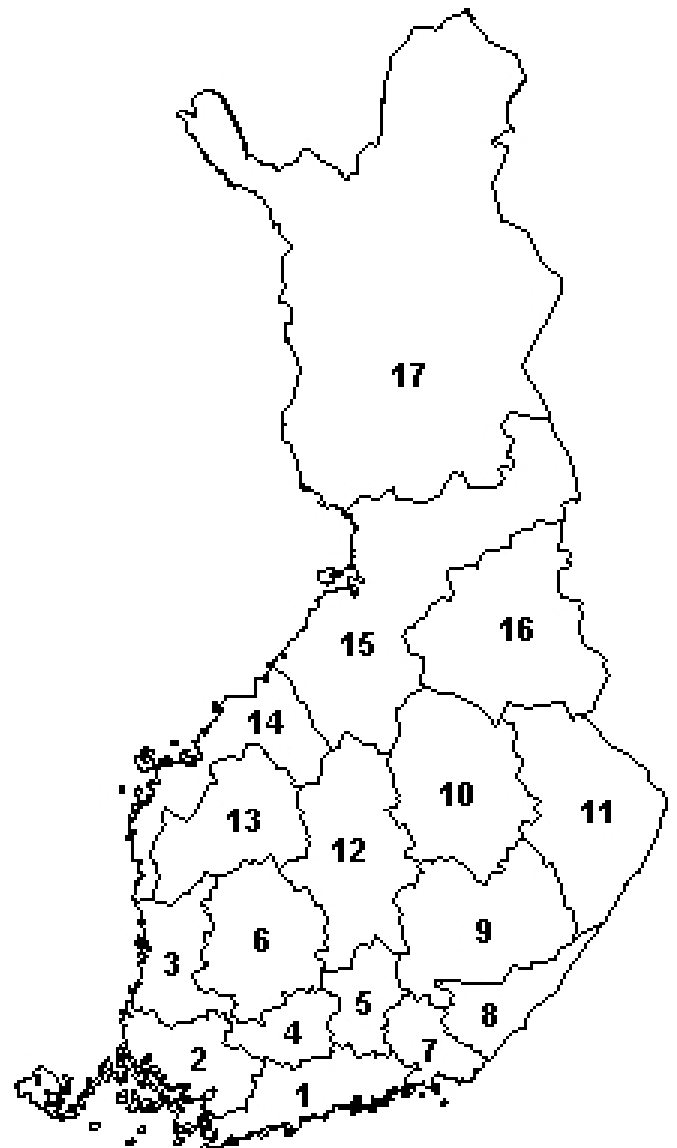
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2004
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	POHJANMAA	180	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	40	22%
	Rakentaminen (TOL: 45)	41	23%
	Kauppa (TOL: 50-52)	50	28%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	49	27%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	94	52%
	5 - 9 henkilöä	42	23%
	10 - 19 henkilöä	18	10%
	20 - 49 henkilöä	15	8%
	50 + henkilöä	11	6%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2003	Alle 0,20 milj. euroa	40	22%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	37	21%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	37	21%
	1,50 + milj. euroa	40	22%
	Ei vastausta	26	14%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	10	6%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	97	54%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	59	33%
	Ei kasvutavoitteita	11	6%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	3	2%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	146	81%
	Kyllä	34	19%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	129	72%
	1996 - 2000	31	17%
	2001 - 2004	20	11%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	123	68%
	Palkattu toimitusjohtaja	33	18%
	Muut	24	13%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

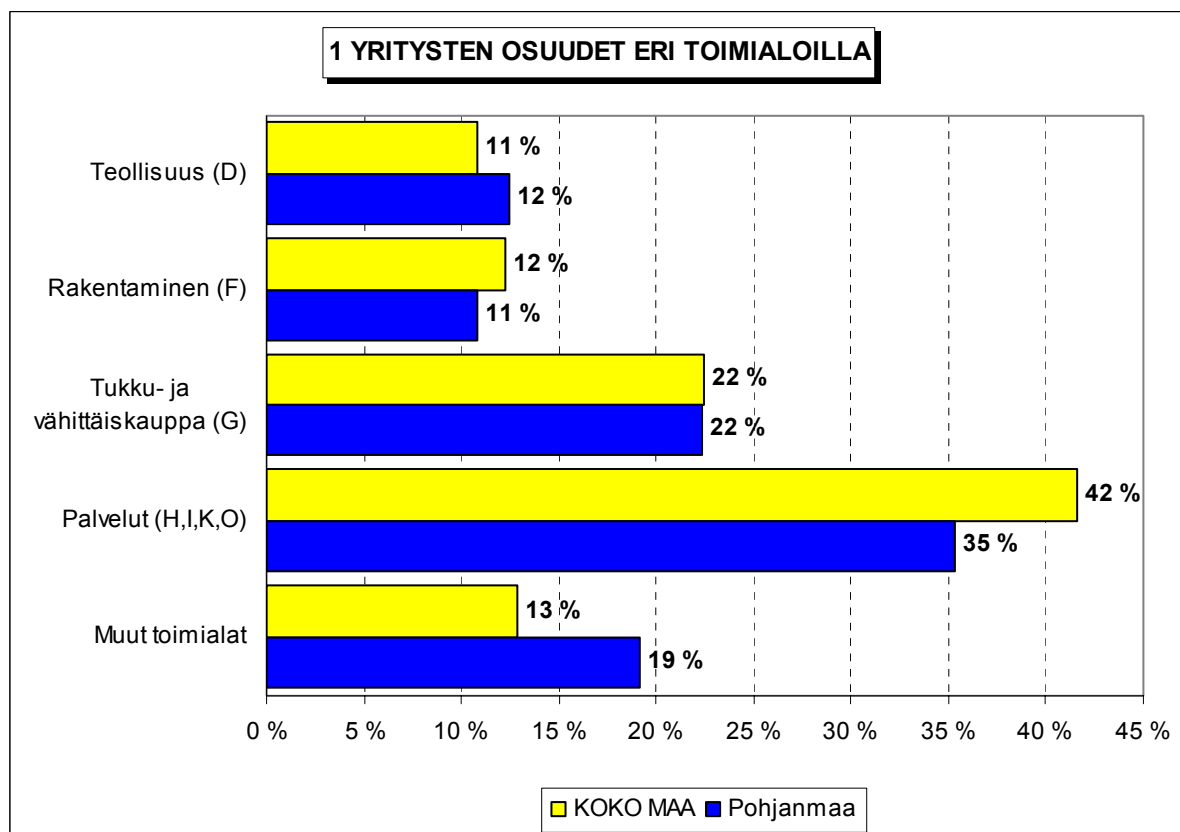

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Pohjanmaan ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2002 noin 226600 yritystä. Näistä yrityksistä 11500¹ toimi Pohjanmaalla. Pohjanmaalla on palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Pohjanmaalla lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluisissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

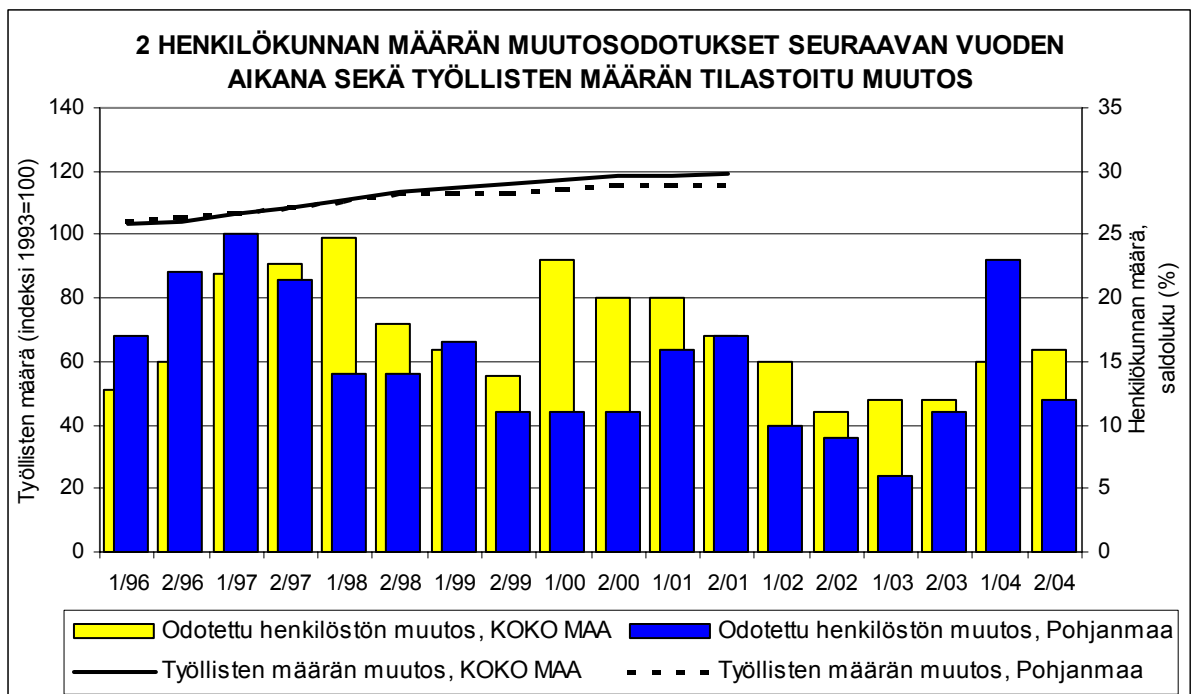
Pohjanmaalla olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2001 noin 53600 henkilöä². Työttömyysaste oli talvella 2004 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2003) mukaan koko maassa 8,2 % ja Pohjanmaalla 6,4 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	21	74	5	16
Pohjanmaa	22	68	10	12

Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjanmaalla nyt heikommät kuin keväällä 2004 (saldoluku +23 %). Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän muutos on pysynyt kevästä 2004 lähes samalla tasolla (keväällä 2004 saldoluku 15 %).

Seuraavassa kuviossa on verrattu Pohjanmaan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Pohjanmaan pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2001.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

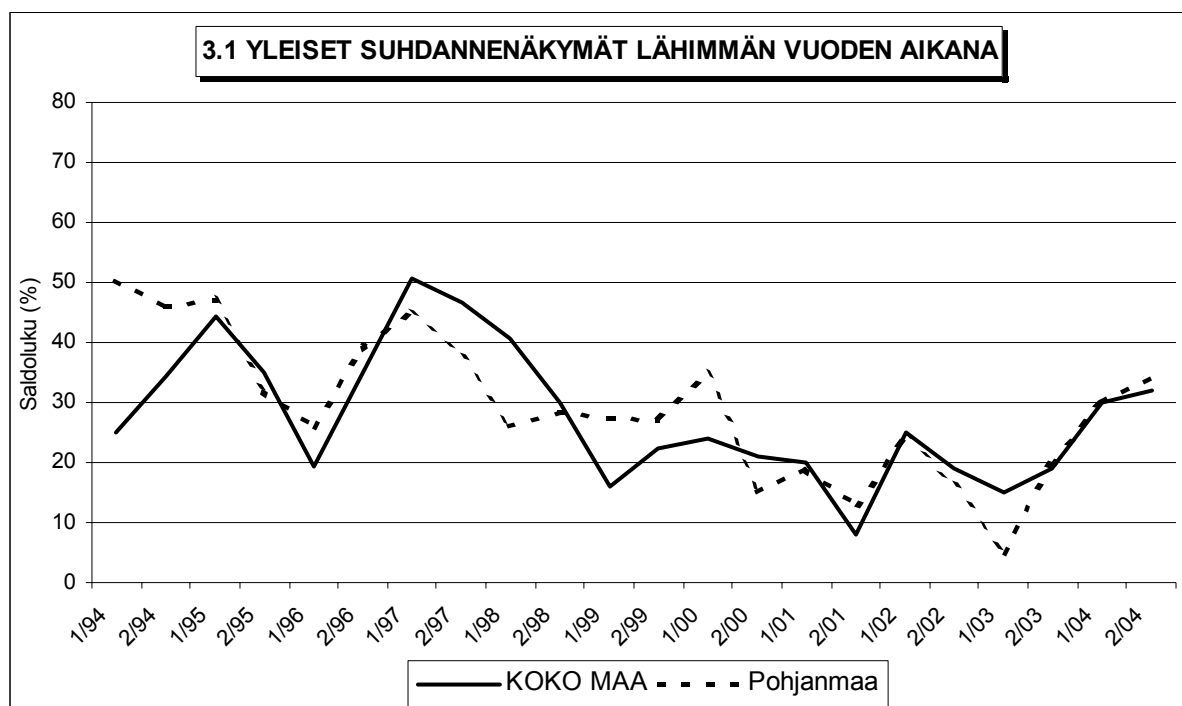
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	39	54	7	32
Pohjanmaa	44	46	10	34

Pk-yritykset Pohjanmaalla ja koko maassa odottavat suhdanteiden parantuvan oman yrityksensä kannalta lähimmän vuoden aikana. Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä kaksi viidestä ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja joka kymmenes heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat jokseenkin samaa tasoa kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Viime kevääseen verrattuna ovat Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet.

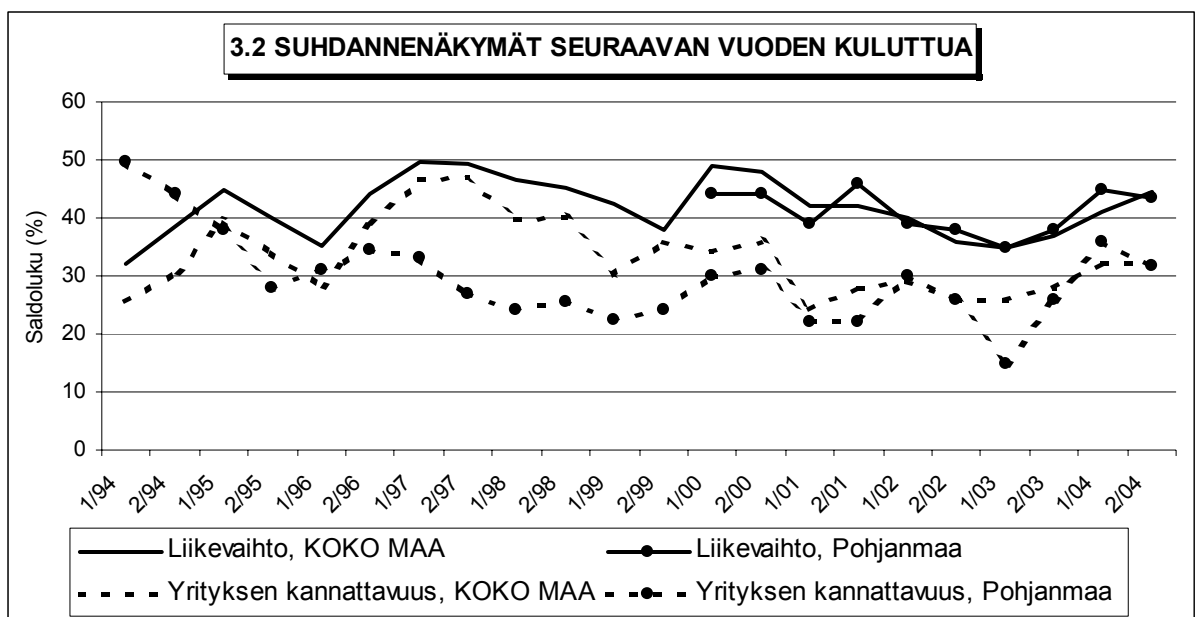
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	53	23	22	11	11	41	41	39
Yhtä suuri	38	68	75	88	88	52	51	57
Pienempi	9	10	3	1	1	7	9	4
Saldoluku (%)	44	13	19	10	10	34	32	35
Pohjanmaa								
Suurempi	55	24	23	10	13	28	43	39
Yhtä suuri	34	63	73	87	85	61	45	54
Pienempi	11	13	4	3	2	12	12	7
Saldoluku (%)	44	11	19	7	11	16	31	32

Koko maan ja Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Tuotantokustannusten arvon osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Pohjanmaalla samaa tasoa kuin keväällä 2004. Sen sijaan yrityksen kannattavuutta kuvaava saldoluku oli keväällä 2004 hieman tämän hetkistä tilannetta parempi.

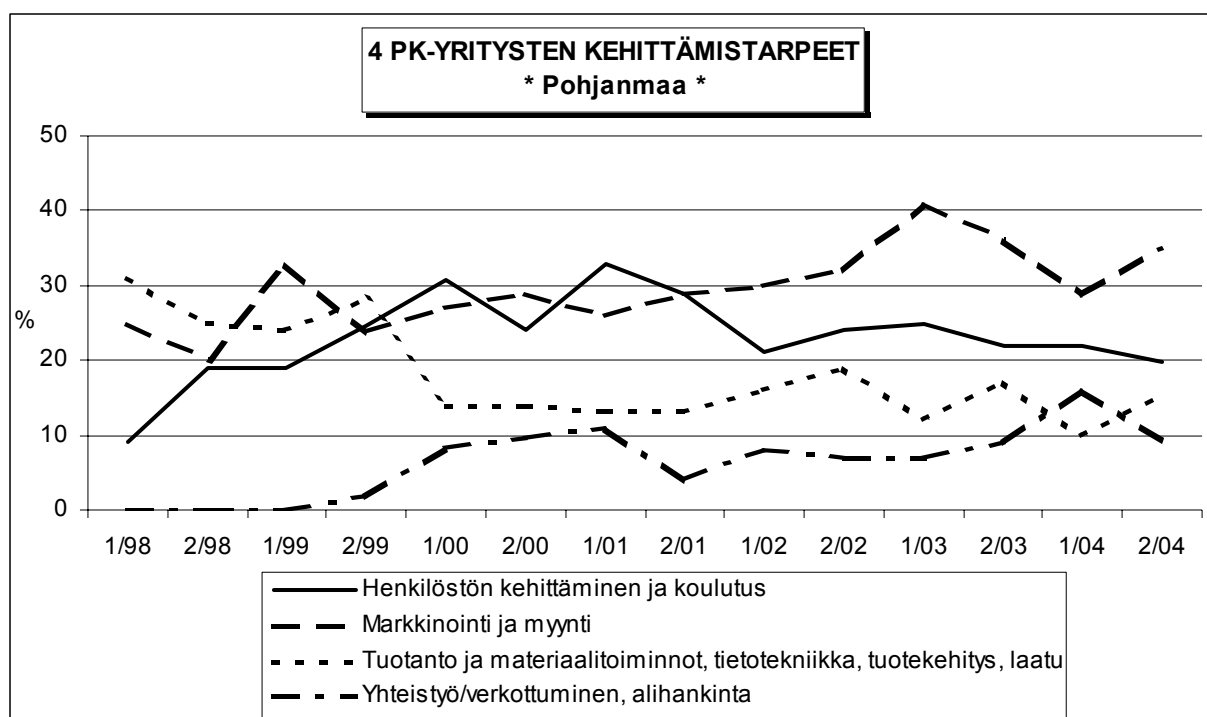
⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Pohjanmaa %
Johtaminen	4	5
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	20
Markkinointi ja myynti	33	35
Vienti ja kansainvälistyminen	3	1
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	3
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	13	16
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	13	9
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	1
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	10

Pohjanmaan pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta alueen pk-yrityksillä on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Kevään 2004 tilanteeseen verrattuna on markkinointiin ja myyntiin, tuotanto ja materiaalitoimintoihin, tietotekniikkaan, tuotekehitykseen ja laatuun liittyvät kehittämistarpeet lisääntyneet Keski-Pohjanmaalla.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

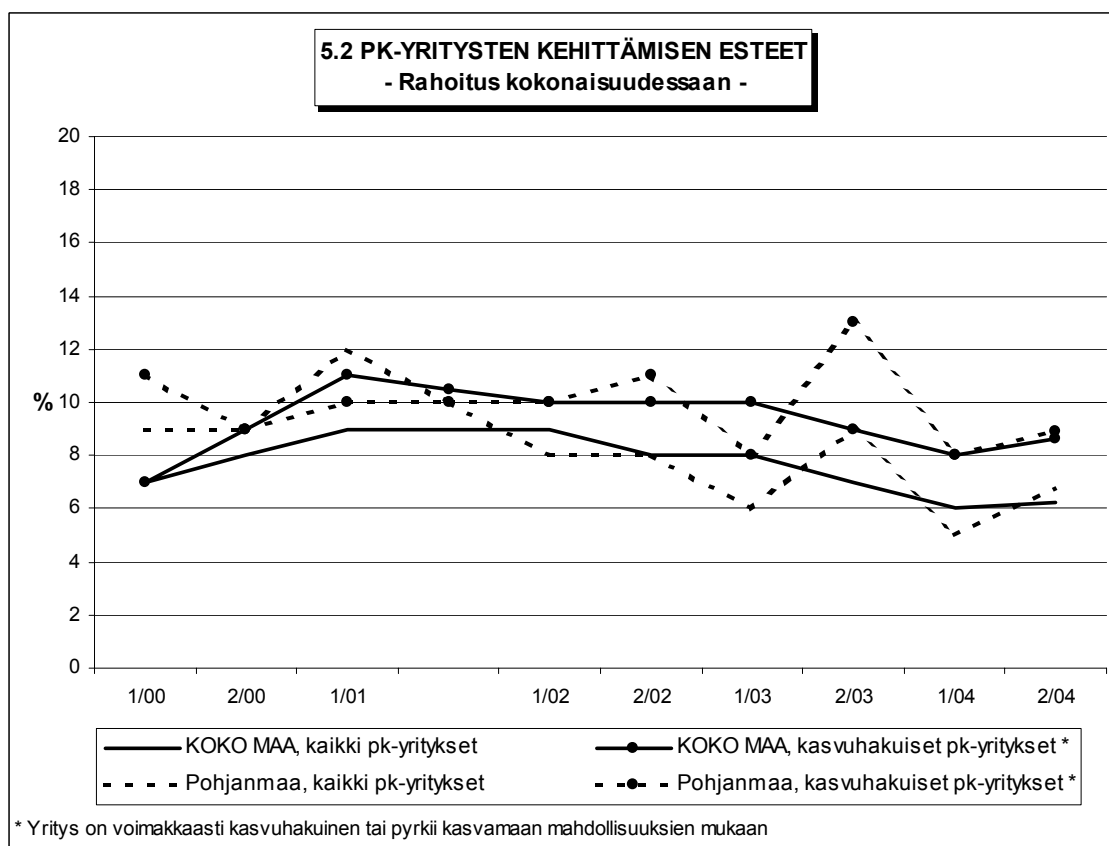
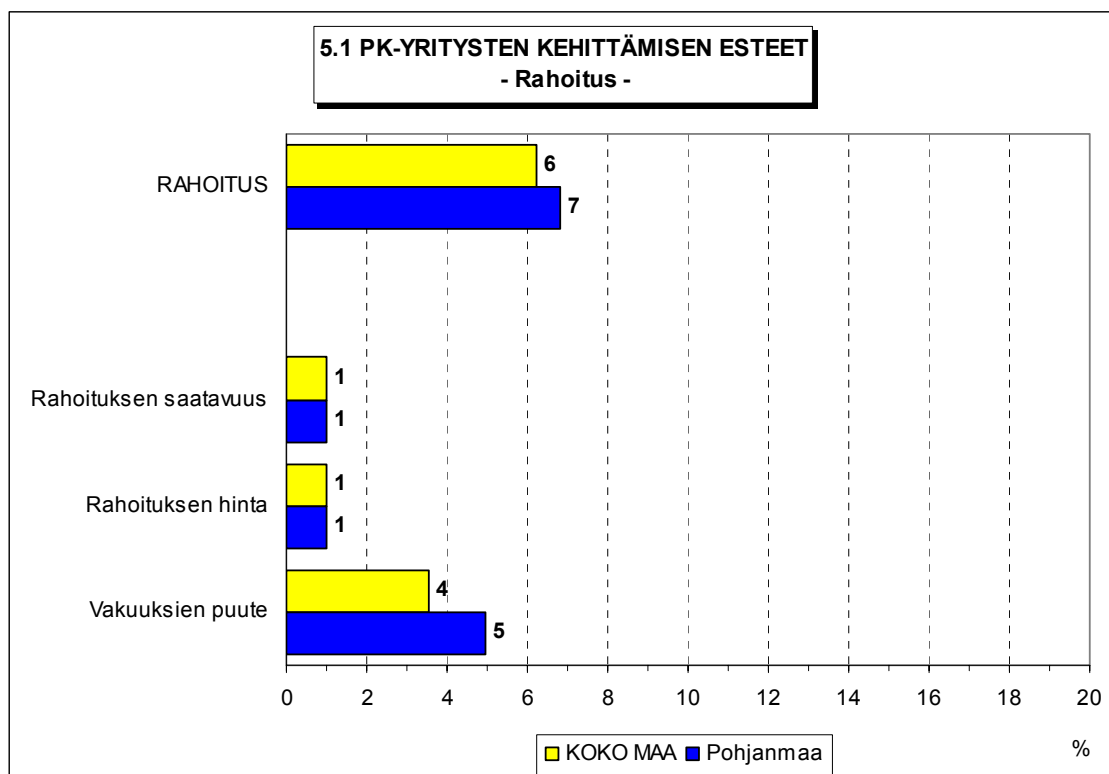
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Pohjanmaa
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	3
byrokratia	2	1
työlainsäädäntö	1	1
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	1
KUSTANNUSTASO	11	14
verotus	3	4
palkkataso	2	6
työn sivukulut	5	3
muut tuotantokustannukset	2	1
KILPAILUTILANNE	24	32
kireä kilpailutilanne	17	24
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	2
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	0
markkinoita vääristävät tuet	0	0
harmaa talous, konkurssit jne.	1	2
kysynnän riittämättömyys	3	3
RAHOITUS	6	7
rahoituksen saatavuus	1	1
rahoituksen hinta	1	1
vakuuksien puute	4	5
RESURSSITEKIJÄT	16	13
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	6
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	0	0
toimitilat	1	1
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	6
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	21	15
MUUT TEKIJÄT	5	3
EI OSAA SANOA	12	14

Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne sekä yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat palkkataso, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 7 prosentilla Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 5 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan jokseenkin yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Pohjanmaalla toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta jonkin verran suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

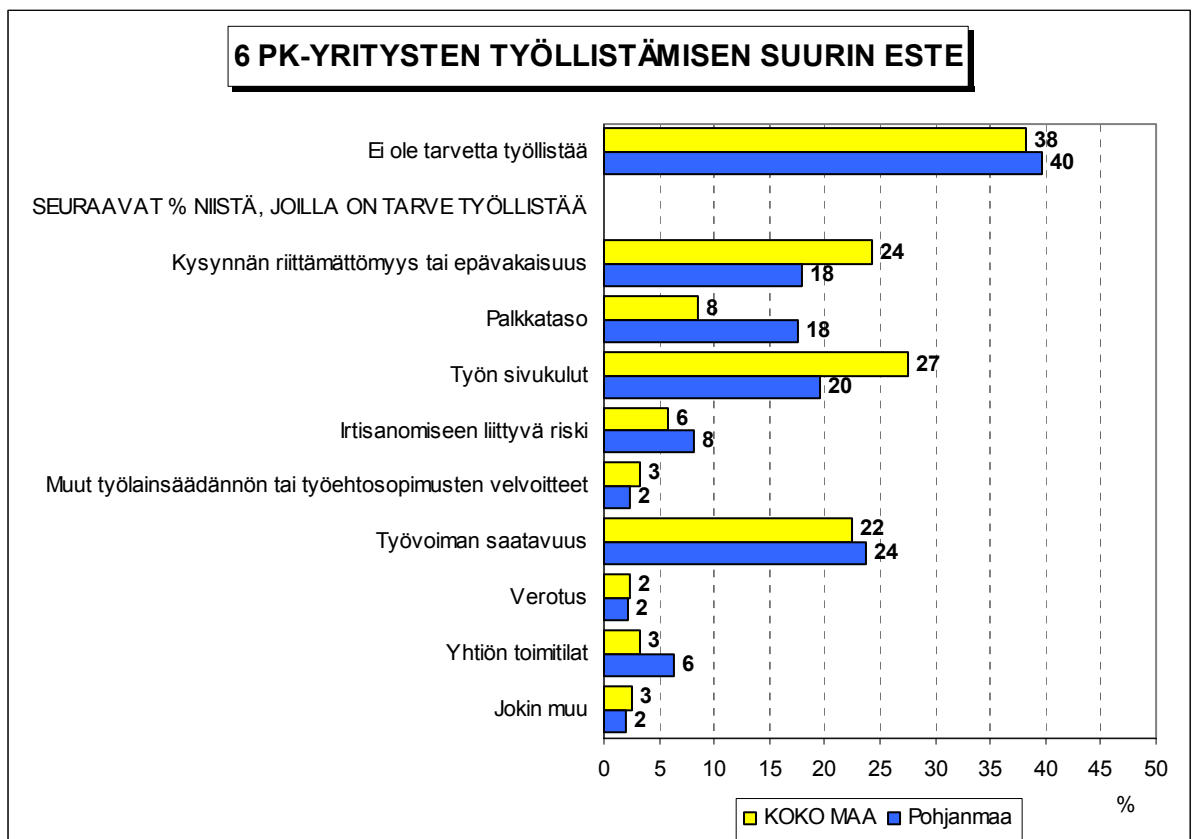
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Pohjanmaa %
Ei ole tarvetta työllistää	38	40
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	24	18
Palkkataso	8	18
Työn sivukulut	27	20
Irtisanomiseen liittyvä riski	6	8
Muut työolainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	3	2
Työvoiman saatavuus	22	24
Verotus	2	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	6
Jokin muu	3	2

Pohjanmaan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus, työn sivukulut, kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus sekä palkkataso. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Noin neljällä koko maan pk-yrityksellä kymmenestä ja niin ikään noin neljällä Keski-Pohjanmaan pk-yrityksellä kymmenestä ei ole tarvetta työllistää.

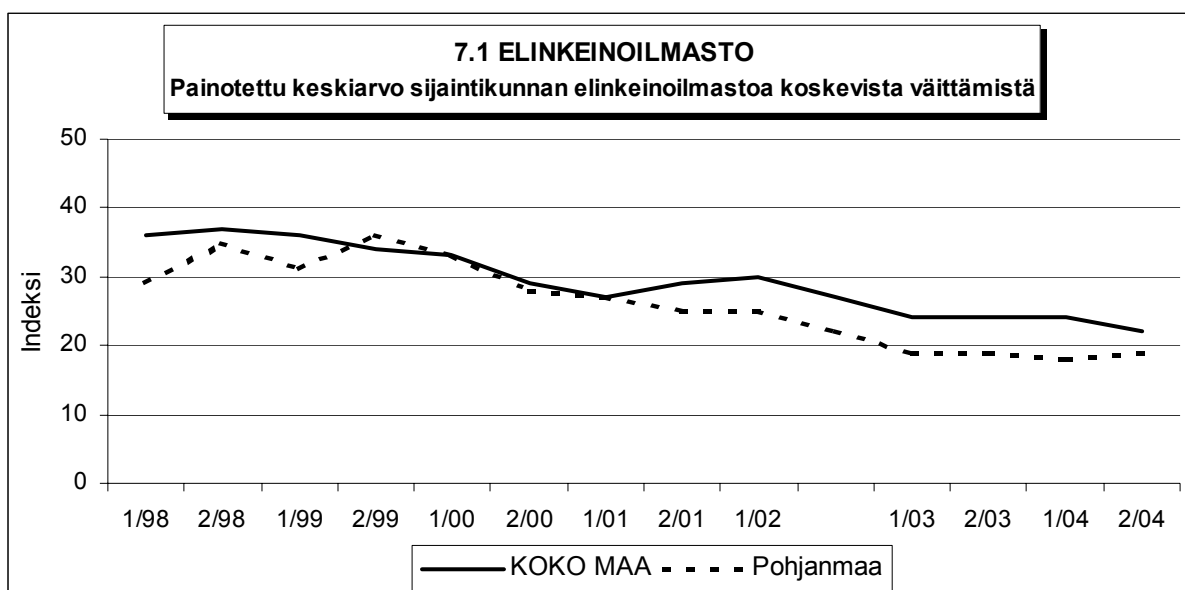

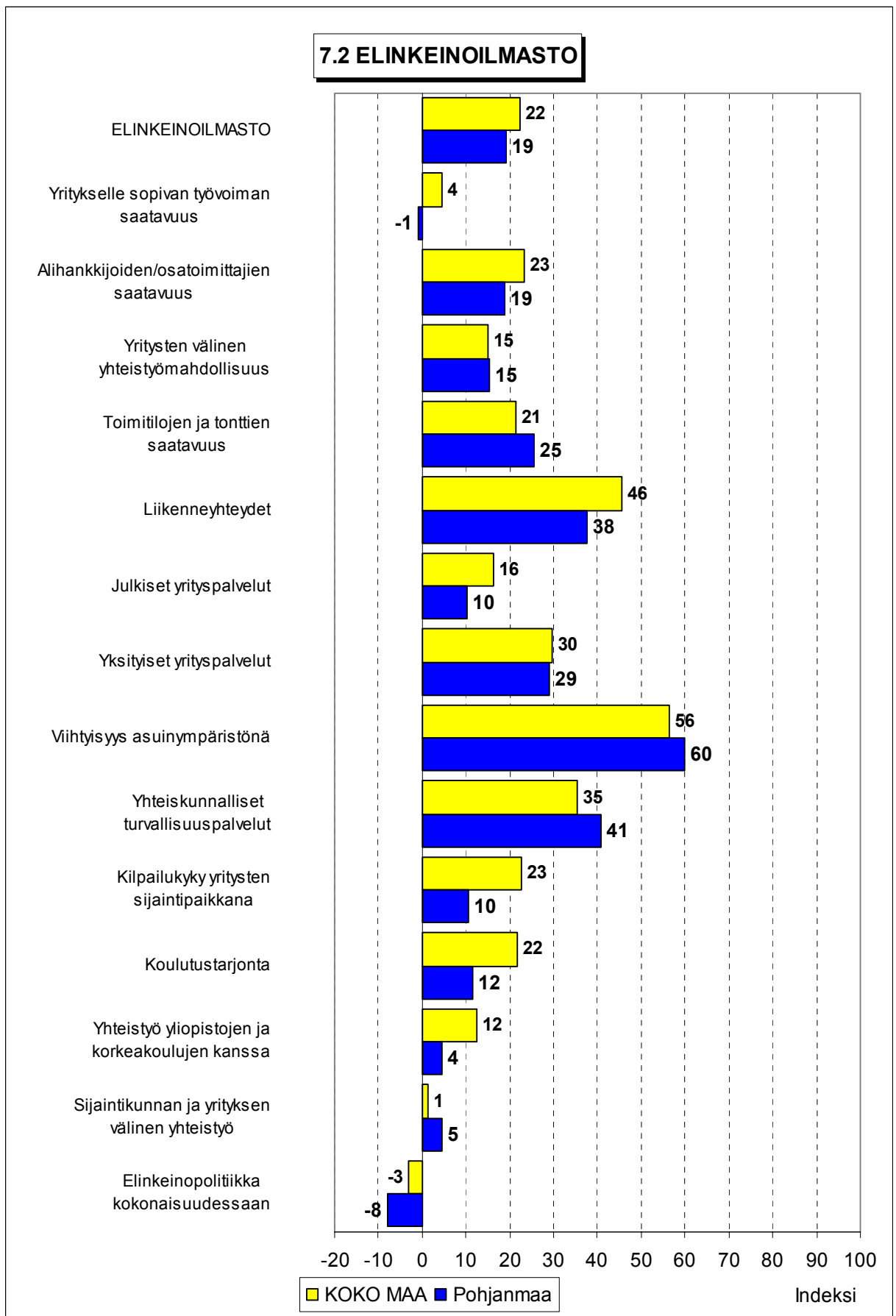
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Pohjanmaa
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	-1
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	23	19
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	15	15
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	25
Liikenneyhteydet	46	38
Julkiset yrityspalvelut	16	10
Yksityiset yrityspalvelut	30	29
Viihtyisyys asuinympäristönä	56	60
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	35	41
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	10
Koulutustarjonta	22	12
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	12	4
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	1	5
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-3	-8
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	22	19

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Pohjanmaalla keskimääräistä tyytymättömiä. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä, yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin sekä liikenneyhteyksiin. Tyytymättömiä Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset ovat sijaintikunnan elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan sekä yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin, toimitilojen ja tonttien saatavuuteen, asuinympäristön viihtyisyyteen sekä sijaintikunnan ja yritysten väliseen yhteistyöhön. Sen sijaan muuta maata tyytymättömiä Pohjanmaan pk-yritykset olivat muun muassa kilpailukykyyn yrityksen sijaintipaikkana sekä liikenneyhteyksiin. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Pohjanmaalla pysynyt ennallaan kevään 2004 tilanteeseen verrattuna.

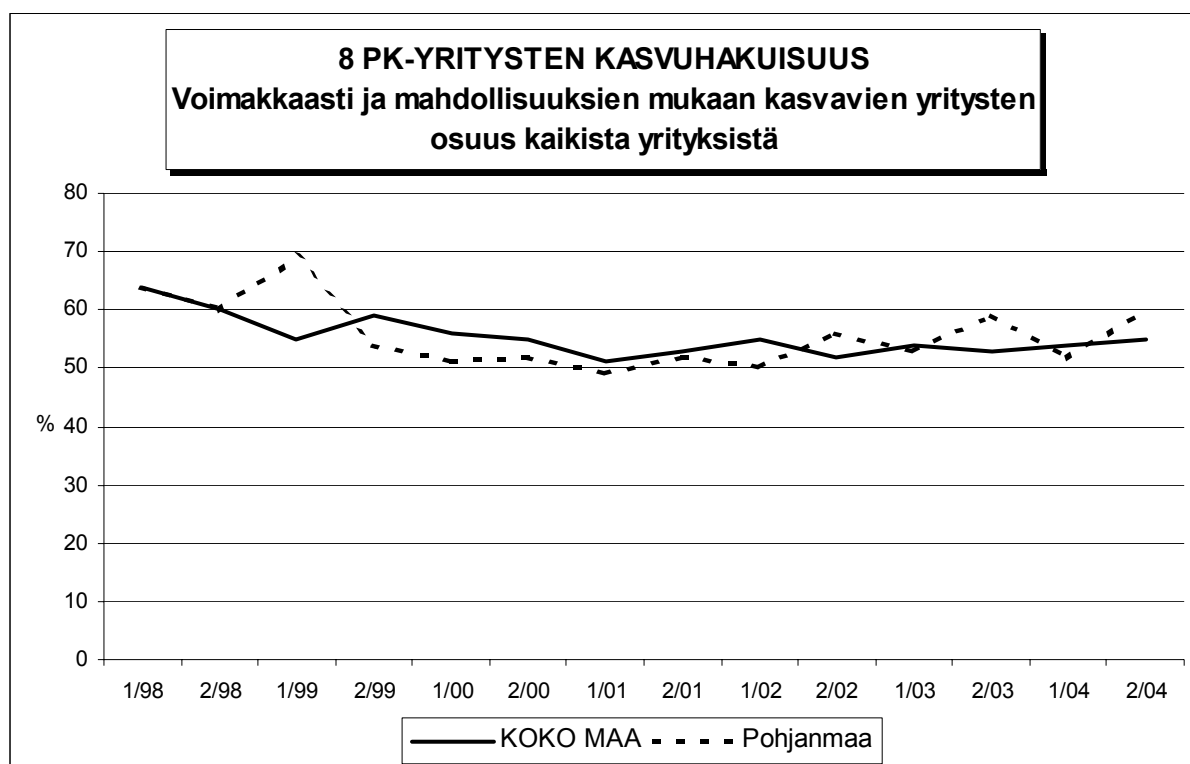
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA %	Pohjanmaa %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	7	7
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	48	53
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	32
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	10	6
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	2

Pohjanmaalla on suhteellisesti yhtä paljon voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja 2 prosenttia Pohjanmaan pk-yrityksistä. Tärkeimpinä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä sekä uusien tuotteiden kehittämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Pohjanmaalla yhteensä 60 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 55 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Pohjanmaalla kasvanut keväästä 2004.

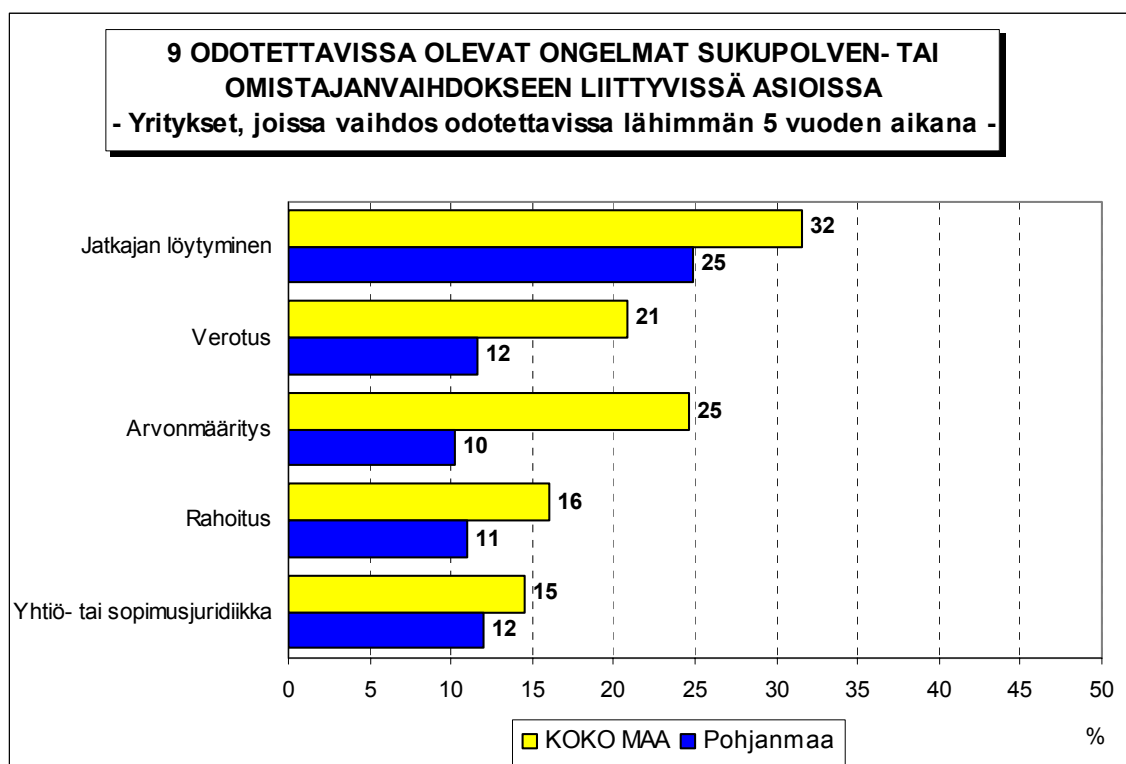
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Pohjanmaa %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	85
Kyllä	14	15
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	72	72
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	8	7
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	10
Ei osaa sanoa	9	10

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka kuudennessa Pohjanmaalla toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka viidennessä pk-yrityksessä, Pohjanmaalla sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa joka kuudennessa pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia jatkajan löytymisessä.

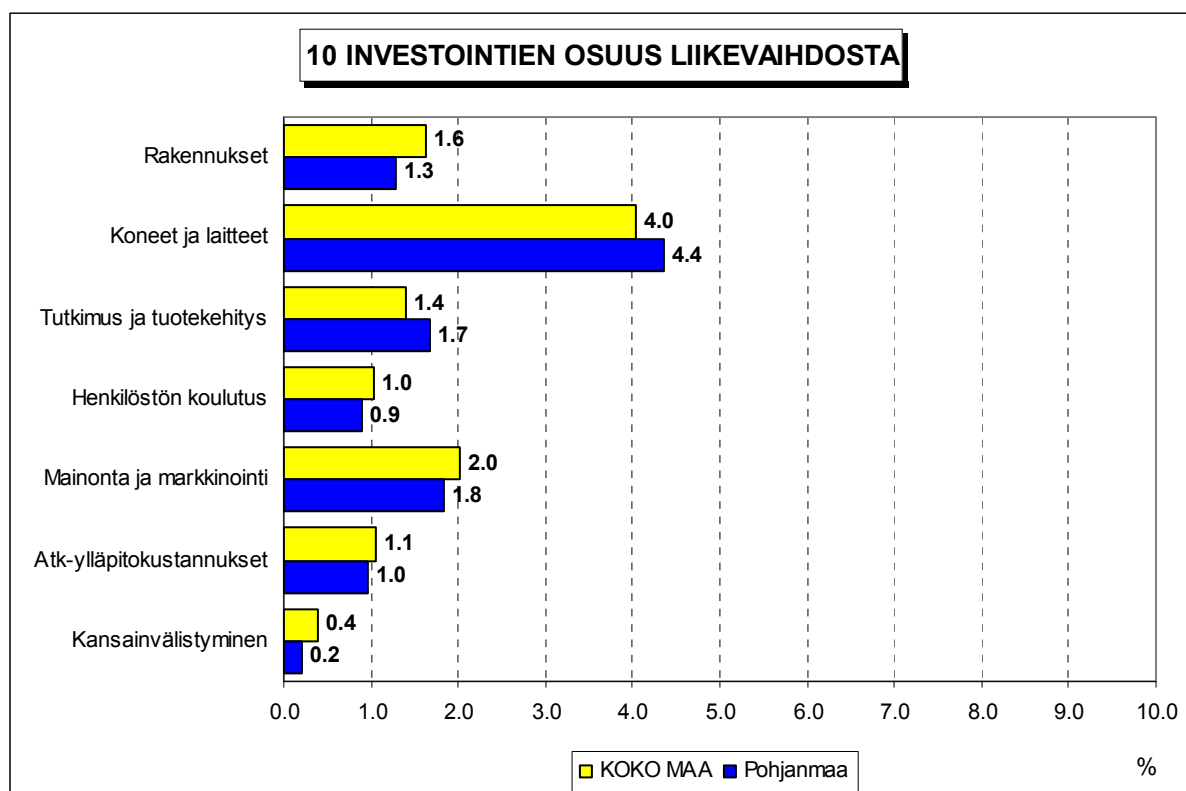

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Pohjanmaa %
Rakennukset	1.6	1.3
Koneet ja laitteet	4.0	4.4
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	1.7
Henkilöstön koulutus	1.0	0.9
Mainonta ja markkinointi	2.0	1.8
Atk-ylläpitokustannukset	1.1	1.0
Kansainvälistyminen	0.4	0.2
YHTEENSÄ	11.5	11.3

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Pohjanmaan pk-yritykset 11,3 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

11 Pk-yritysten rahoitus

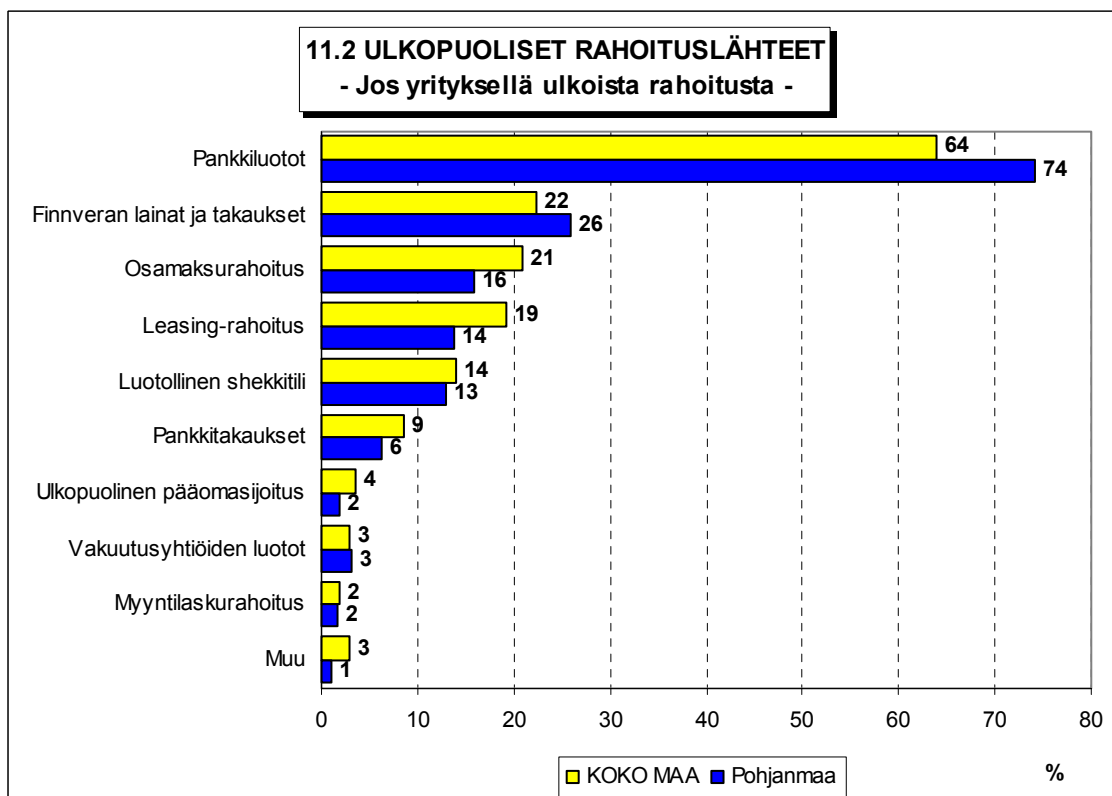
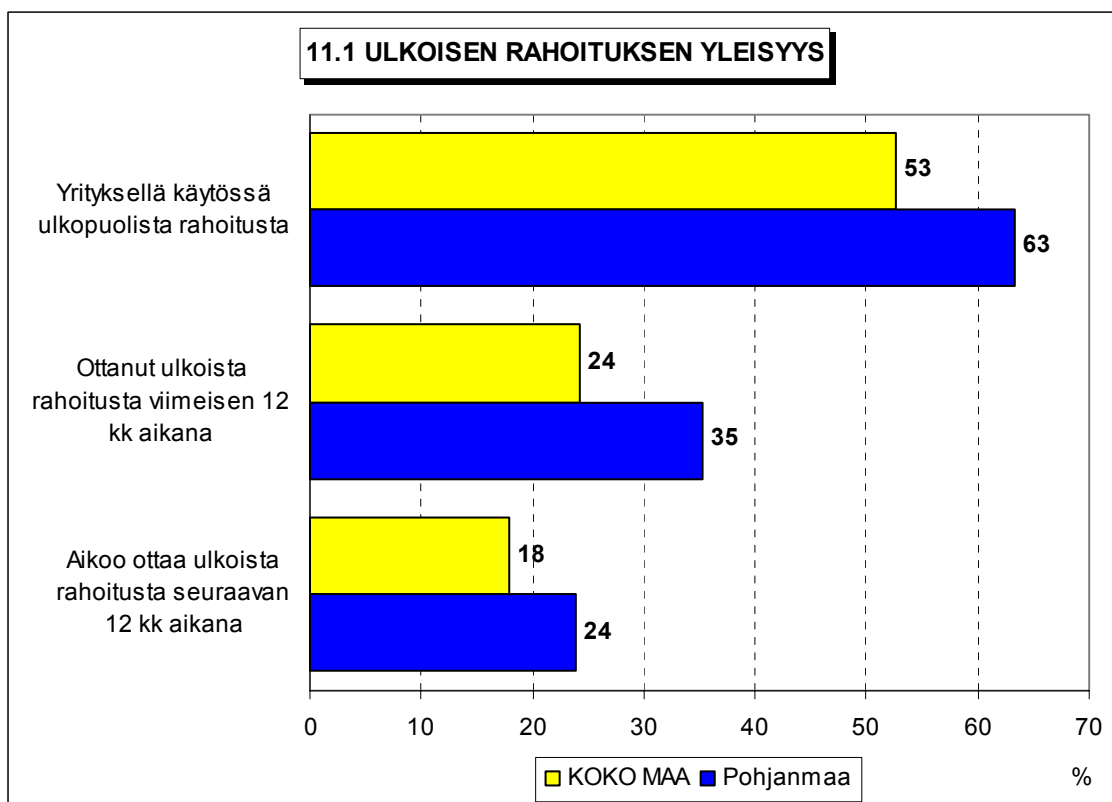
Taulukko 11: Pk-yritysten rahoitus.

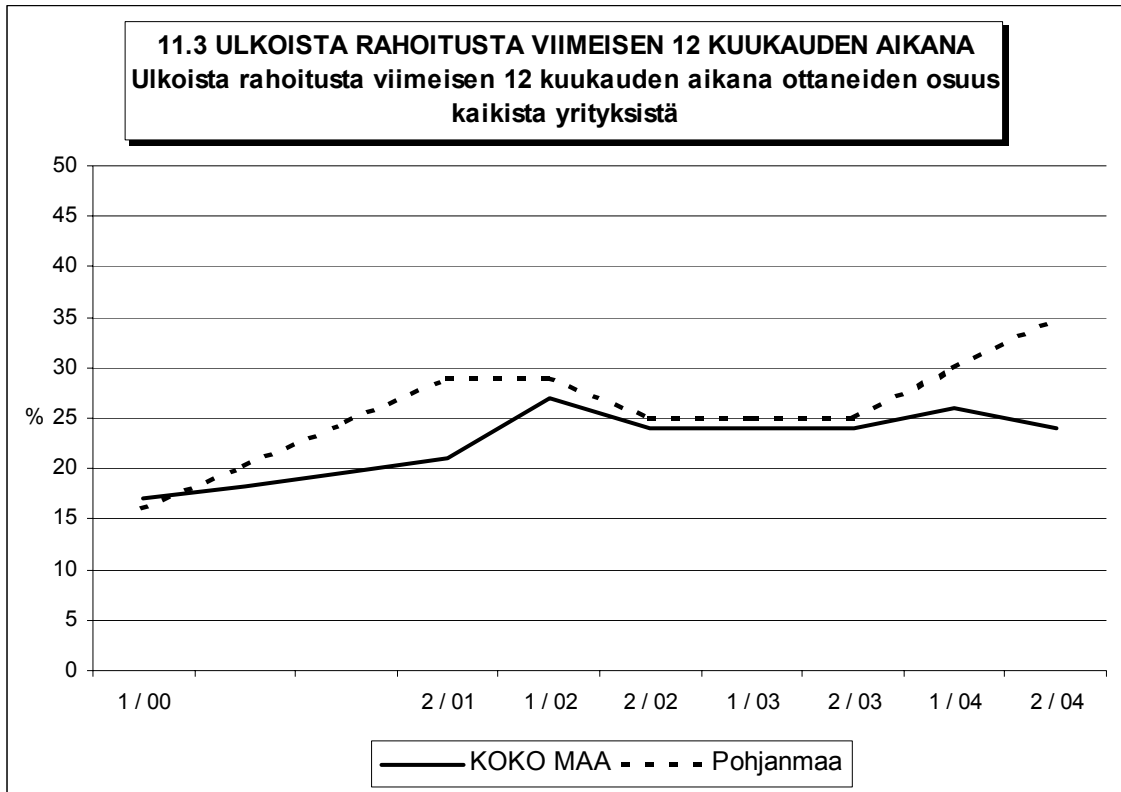
	KAIKKI	YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS		SUKUPOLVEN-/ OMISTAJANVAIHDOS				
				TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN AIKANA		ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei osaa sanoa
Osuudet kaikista pk-yrityksistä (%)	%	Kasvaa voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan %	Ei kasvutavoitteita/ Pyrkii säilyttämään asemansa/ Toiminta loppuu %	%	%	%	%	%
KOKO MAA								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	53	57	47	51	61	53	50	54
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	24	29	19	23	34	25	22	26
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	18	23	12	17	22	17	20	18
Pohjanmaa								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	63	64	62	62	69	67	52	58
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	35	42	25	32	56	34	32	47
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	24	30	14	22	34	19	35	37

Ulkoista rahoitusta on Pohjanmaalla 63 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 63 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut kolme Pohjanmaalla toimivaa pk-yritystä kymmenestä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa lähes joka neljäs alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja seitsemällä kymmenestä ja Finnveran lainoja ja takauksia noin joka neljännellä.

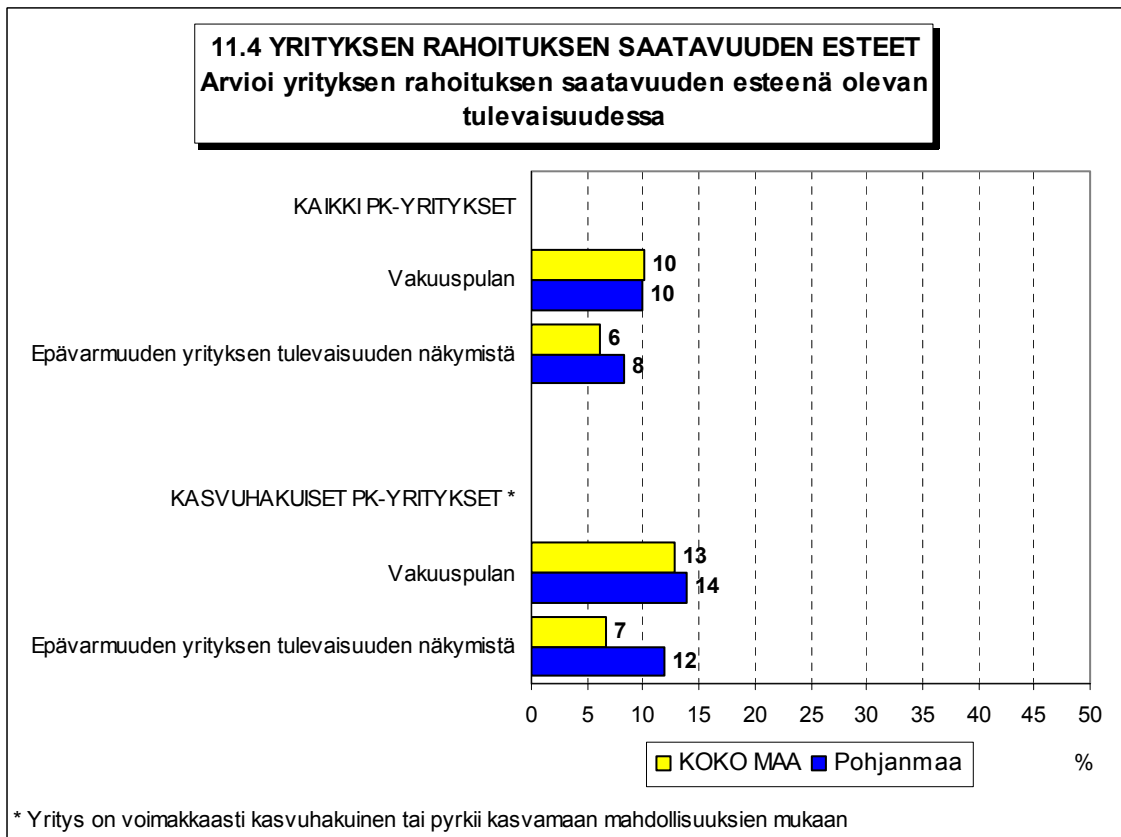
Vakuuspulan arvioi olevan yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä tulevaisuudessa 10 prosenttia pk-yrityksistä Pohjanmaalla ja 10 prosenttia pk-yrityksistä koko maassa. Epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta arvioi puolestaan olevan tulevaisuudessa yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä puolestaan 8 prosenttia Pohjanmaan ja 6 prosenttia koko maan pk-yrityksistä. Pohjanmaalla kasvuhakuiset yritykset arvioivat vakuuspulan olevan hieman suuremman esteen yrityksen rahoituksen saatavuudelle kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

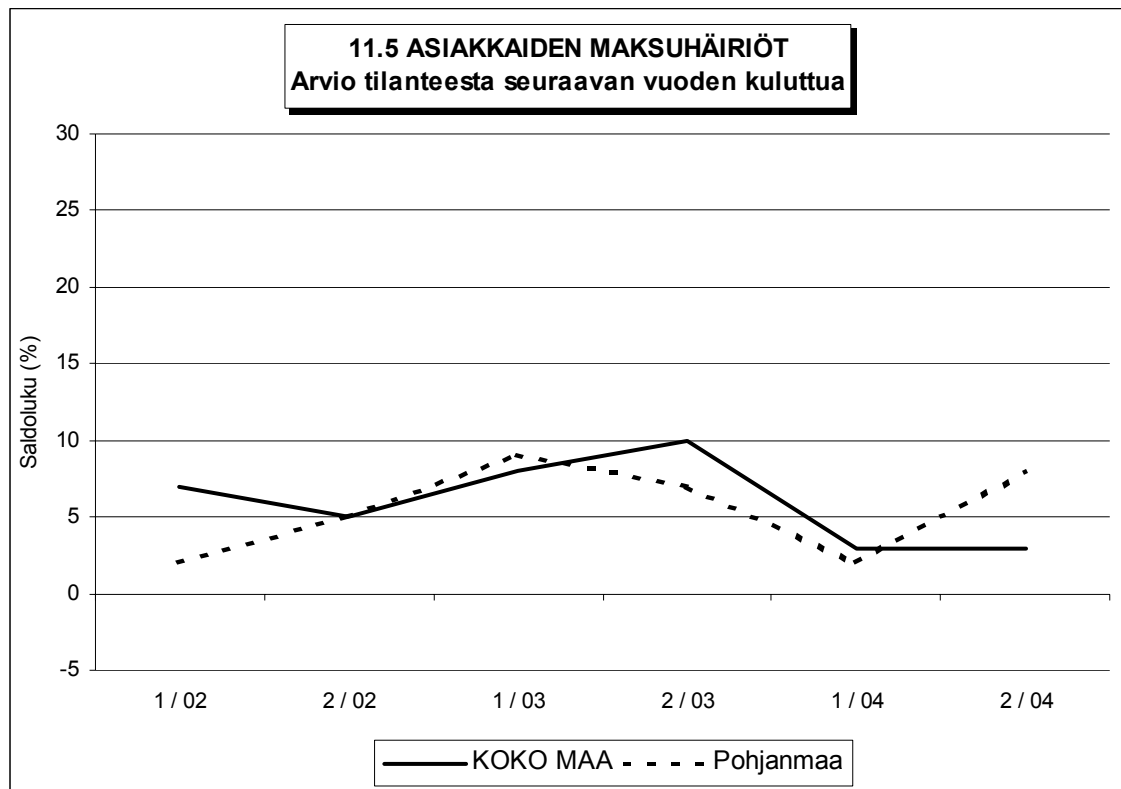
Pohjanmaalla 19 prosenttia pk-yrityksistä ennakoivat asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän seuraavan vuoden aikana ja 11 prosenttia odottaa maksuhäiriöiden vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä suurempi osuus odottaa maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +9%) kuin viime keväänä (saldoluku +2%).

Ulkoista rahoitusta ei kysytty jaksoilla 2/00 ja 1/01.

FINNVERA

TIETOA - TAITOA - PÄÄOMAA

Pääkonttorit

Helsinki

Vuorimiehenkatu 1 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

Aluekonttorit

Helsinki (Pääkaupunkiseutu)

Vilhonkatu 5 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

Uusimaa

Vuorimiehenkatu 1, 2. krs • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Joensuu

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

Jyväskylä

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

Kajaani

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Lahti

Laiturikatu 2, 5. krs, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

Lappeenranta

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Mikkeli

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Oulu

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

Pori

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

Rovaniemi

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

Seinäjoki

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

Tampere

Kehräsaari • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

Turku

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Vaasa

Pitkätiekatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

Edustustot ulkomailta

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre-liikekeskus/toimisto 419
RUS-198005 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kauppatori 1-3 F, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Helsingin Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

Hämeen Yrittäjät ry

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

Kainuun Yrittäjät ry

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

Kymen Yrittäjät ry

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

Lapin Yrittäjät ry

Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

Länsipohjan Yrittäjät ry

Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Isokatu 56, 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Eläntie 3, 01510 Vantaa
p. (09) 823 7630, f. (09) 873 6681
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

Satakunnan Yrittäjät ry

Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

Savon Yrittäjät ry

Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare ry

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Företagarnas Centraldelegation

Storalånggatan 55, 65100 Vaasa
p. (06) 320 8000, f. (06) 320 8020
www.osfofo.fi